

Motion till riksdagen 2024/25:1397

av **Martin Kinnunen m.fl. (SD)**

Djurskydd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör driva på för en bättre djurskyddslag inom EU och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur det kan underlättas för djurhållare som vill hålla djur utomhus hela året om ett fullgott djurskydd samtidigt ska kunna säkerställas och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en utredning för att justera lagstiftningen i syfte att förbättra förhållandena för kaninerna samt andra sociala gnagares sociala och fysiska välbefinnande och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av reglering av UV-ljus och värme för reptiler för att säkerställa att dessa djurs fysiologiska och etologiska behov tillgodoses på ett adekvat sätt och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införandet av en positiv lista för sällskapsdjur och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra djurskyddskontrollsystemet genom att säkerställa resurser och kompetens hos ansvariga myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbud mot import av animalier som under uppfödning utsatts för hälsoskadlig tvångsmatning som orsakat lidande för djuret, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta internationellt för att förbjuda mat som framställts genom tvångsmatning av djur och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska vara tydlig märkning av mat som producerats genom tvångsmatning av djur och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flytta beslutsfattandet av djurförbud till domstol och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kostnadsansvar vid upphävda beslut om djurförbud och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en djurskyddsbalk och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa kompetensförsörjningen avseende djurskydd inom polisen och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rikstäckande översyn av de svenska djurparkerna och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att aktivt arbeta för att stärka djurskyddet i samband med import och slaktprocesser, genom att förbjuda import av animalieprodukter som inte uppfyller svensk djurskyddslagstiftning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för EU-omfattande förbud mot slakt utan förbedövning och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa tydlig märkning av köttprodukter från halal- och kosherlakt, där djuren avblodats utan bedövning, för att säkerställa transparenta och enhetliga djurskyddsstandarder och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökat stöd till forskning för att ta fram djurfria alternativ till djurförsök och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om forskning på alternativa bedövningsmetoder för grisar inför slakt och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om forskning på alternativa bedövningsmetoder inom vattenbruket och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda och implementera åtgärder som kan stärka kontrollen av uppfödning och handel med hundar i syfte att förhindra hundsmuggling och oseriösa uppfödare och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en förbättrad möjlighet att snabbt hantera hundar som utgör risk efter att ha attackerat människor eller djur och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om referenspriser för veterinärkostnader och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för att öka attraktiviteten för veterinärer verksamma inom lantbrukssektorn och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda konkurrensförutsättningarna inom djursjukvården och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reglering av burhöns bäst sker på EU-nivå och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i internationella forum verka för en reglering av handel med vilda djur och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I Sverige är djuromsorg och djurvälstånd en naturlig del av vårt samhälle och vår kultur, vilket gör att Sverige är bland de länder i världen som har den mest långtgående och omfattande djurskyddslagstiftningen. Det här är något vi ska vara stolta över; Sverige är ett föredöme när det handlar om djurskydd och därför att det viktigt att vi både fortsätter att utveckla svenskt djurskydd och tar vårt ansvar i internationella forum för att påverka i riktningen att fler länder förbättrar sitt djurskydd.

Ökad svensk konkurrenskraft och bättre djurskyddslag inom EU

Svenskt djurskydd är präglad av höga ambitioner. Samtidigt är det uppenbart att det finns konkurrensnackdelar för svenska bönder då den svenska djurskyddslagstiftningen är mer långtgående än i många andra EU-länder. För att öka svensk konkurrenskraft inom lantbruket och samtidigt förbättra djurvälståndet föreslår Sverigedemokraterna att Sverige ska verka aktivt för en bättre djurskyddslag inom EU. En högre miniminivå för djurskydd inom hela EU möjliggör för svenska livsmedelsproducenter att öka sin konkurrenskraft. En högre miniminivå genererar också en mer rättvis konkurrenssituation inom EU:s inre marknad och främjar en enhetlig praxis inom EU:s djurskydd samtidigt som det underlättar för konsumenterna.

Ligghallskravet

Kravet på ligghallar har medfört problem för nötköttsproducenter som vill ha frigående djur året om. I dag hindrar föreskrifterna djurhållare från att ha djur utomhus året runt, även när vädret och tillgången på foder tillåter det, om de inte ingår i ett särskilt kontrollprogram. Det bör därför utredas hur regelverket kan förändras för att underlätta för djurhållare som vill ha djur utomhus året runt, under förutsättning att god djurvälstånd upprätthålls.

Gnagare och reptiler

Kaniner och andra sociala gnagare är mycket populära sällskapsdjur, inte minst till barn då de är billiga i inköp och kräver lite skötsel jämfört med en hund. I dag är kunskapsläget hos vissa som håller dessa gnagare lågt, och vi ser att lagstiftningen behöver justeras för att där tydliggöra kraven för att hålla dessa djur på ett sätt som tillfredsställer deras sociala och fysiska välbefinnande på ett adekvat sätt. På motsvarande sätt vill Sverigedemokraterna att det utreds om det behövs ytterligare regleringar kring hur man får hålla reptiler för att på ett bra sätt tillgodose deras behov av värme och UV-ljus.

Positiv lista

För att förbättra djurskyddet för sällskapsdjur vill Sverigedemokraterna utreda förutsättningarna för införande av en så kallad positiv lista. I dag är det upp till myndigheterna att förbjuda vissa djurhållningar som anses vara farliga eller skadliga för djuren. Införandet av en positiv lista skulle kunna bidra till en mer effektiv ordning som

garanterar en tydlig och enhetlig hantering av djurskyddet då den beskriver vilka djur som privatpersoner tillåts att ha som sällskapsdjur. En sådan lista skulle stärka djurskyddet och garantera att förbud inte utfärdas i efterhand, vilket skulle minska krångel och komplikationer. Genom att utreda införandet av en positiv lista finns det möjlighet att öka djurskyddet och samtidigt ge tydliga och enkla regler för privatpersoner att följa vid val av sällskapsdjur.

Djurskyddskontroller

Systemet för djurskyddskontroller ska vara rättssäkert och framför allt måste kontrollerna kunna utföras; då krävs det att de myndigheter som ska utföra dessa har både monetära och personella resurser att genomföra dessa på ett kvalitativt och kompetent sätt. Det är viktigt att de som arbetar med miljö- och djurtillsyn har relevant kompetens för ändamålet. Sverigedemokraterna vill se en riktad förstärkning av medel till djurskyddskontroller så att dessa kan utföras i det intervall och med den kvalitet som djurskyddslagen åsyftar.

Om den utredning som presenterats rörande kameraövervakning vid slakterier ska gå vidare till att bli lagstiftning så behöver stor hänsyn tas till vad branschen anser och att den personliga integriteten värnas. Det är angeläget att detta inte leder till ökade kostnader för branschen.

Tvångsmatning

Tvångsmatning, särskilt i produktionen av foie gras, är förbjuden i flera länder, inklusive Sverige. Trots detta kan produkterna fortfarande saluföras i Sverige, då import av animalier framställda genom tvångsmatning är tillåten.

Vid produktion av foie gras tvångsmatas gässen dagligen, och när de är redo för slakt har deras lever svällt upp till tio gånger sin normala storlek. Många gäss dör före slakt på grund av skador på organ eller kvävning. Vi anser att det är nödvändigt att arbeta för ett importstopp för animalier som framställts genom skadlig tvångsmatning. Djur som slaktats utan bedövning eller plågats ihjäl i andra länder bör inte få säljas i Sverige.

Sveriges regering bör arbeta internationellt för att förbjuda produktionen av foie gras och andra former av tvångsmatning. Ett importförbud bör införas för att sätta press på andra länder; tills försäljning av sådan mat upphör i Sverige bör regeringen verka för tydlig märkning av dessa produkter för att uppmärksamma konsumenten på produktionsmetoden.

Kostnadsansvar och rättssäkerhet

I de fall myndighetsutövning leder till konsekvenser för djurhållningen som visar sig vara omotiverade måste djurhållaren hållas skadelös. Det är grundläggande att denna prövning kännetecknas av hög rättssäkerhet. Djurförbud är den mest drastiska konsekvensen, som i princip innebär näringsförbud. Beslut rörande djurförbud fattas i dag av tillsynsmyndigheten. Det bör utredas huruvida beslut rörande djurförbud kan överföras till domstol, samtidigt som det är viktigt att tillsynsmyndigheter fortsatt ges möjlighet att snabbt ta beslut om omhändertagande av djur som far illa. Det allmännas skade-

ståndsansvar vid fel eller försummelse i myndighetsutövningen kan inte anses vara tillräckligt. Om ett beslut upphävs bör staten därför ta ansvar för den skada och de kostnader som omhändertagandet medfört.

Inför en djurskyddsbalk

Svensk lagstiftning är i dag splittrad vad gäller djurs rättigheter. Genom att all lagtext som rör djur samlas i en särskild djurskyddsbalk åskådliggörs lagstiftningen bättre, samtidigt som det tydliggör och sätter fokus på djurens rättigheter.

Säkerställ kompetensförsörjningen avseende djurskydd inom polisen

Djur kan inte föra sin egen talan, vilket gör dem beroende av människan och vår välvilja. Därför är det viktigt att arbetet med djur och hanterandet av brott mot djur sköts på ett korrekt och effektivt sätt. Dessvärre kräver denna typ av arbete ofta både resurser och specialkompetens som är ovanlig inom den ordinarie polisorganisationen. I Stockholm finns Sveriges enda särskilda djurskyddspolis; det är positivt, men det finns ett stort behov av att nationellt ta ett samlat grepp om att säkerställa kompetensförsörjningen gällande djurskydd inom polisen. För att skapa förutsättningar för en högre kompetensgrad inom djurskydd behöver det säkerställas att djurskydd blir en obligatorisk del inom ordinarie polisutbildning. Detta i syfte att stärka kompetensförsörjningen inom polisen på området.

Djur i djurparker

Ett stort värde finns i djurparkerna och de artbevarande projekt som de arbetar med. Ett antal olika larmrapporter de senaste åren har dock visat att det finns djurparker som har bristande rutiner och som inte lever upp till fastställda regelverk. Det har handlat om alltifrån dåliga arbetsförhållanden för personal till dålig djurhållning, t.ex. avseende kvalitet och storlek på djurhållning. Med anledning av detta behövs en rikstäckande översyn av de svenska djurparkerna, för att säkerställa att de lever upp till fastställda regelverk och därmed är trygga arbetsplatser och tillgodoser djurens möjlighet att leva ett så naturligt liv som möjligt.

Förbud mot slakt utan bedövning

Många svenskar äter i dag kött från djur som halal- eller kosherslaktats, ofta helt utan vetskap. Slaktmetoderna där djuren avlivas och avblodas helt utan bedövning innebär ett utdraget dödsförlopp med onödigt lidande, smärta och ångest. Eftersom det tycks finnas en marknad för dessa produkter, och därmed också ekonomiska incitament, går allt fler köttproducenter över till dessa slaktmetoder. Andelen kött som slaktats med dessa båda slaktmetoder växer. I vissa producentländer slaktas till exempel allt får- och lammkött med detta tillvägagångssätt. I en rapport från EU-kommissionen framkommer det att en betydande del av nötkreaturen slaktas utan bedövning inom EU.

Sverige behöver få möjlighet till undantag som möjliggör att vi kan stoppa importen av animalier som kraftigt avviker från intentionerna i svensk djurskyddslagstiftning. Innan ett sådant undantag är på plats bör regeringen verka för generella förbud på EU-nivå mot denna plågsamma slaktmetod. För att stärka konsumentmakten vill Sverigedemokraterna verka för att allt kött från djur som halal- eller kosherslaktats och avblodats utan bedövning, och som saluförs i Sverige, tydligt ska märkas. Vidare bör Sverige verka för att allt kött som upphandlas via offentlig upphandling ska komma från djur som slaktats och avblodats efter bedövning i enlighet med intentionerna i svensk lagstiftning.

Djurförsök

Enligt svensk lag får djurförsök inte användas om fullgoda alternativ utan inblandning av djur existerar. Trots detta genomförs flera tusen djurförsök per år i Sverige. Användandet av djurförsök ska minimeras så långt det är möjligt genom att alternativa metoder som inte kräver inblandning av djur tas fram. Att verka för djurfria metoder handlar inte enbart om att se till djurens bästa; djurförsök är dyra och det är vanligt förekommande att försöken inte ger de kunskaper som krävs om hur människor påverkas av de läkemedel och kemiska substanser som testas. Ökat stöd till forskning om djurfria försök behövs.

Utreda alternativa bedövningsmetoder

I dag används flera metoder för bedövning av grisar inför slakt, samtliga med olika för- och nackdelar. Den vanligaste metoden är att grisarna i grupp gasas med koldioxid. Det finns en risk för att denna metod är plågsam för grisarna under bedövningsprocessen, som i värsta fall tar flera minuter. Eftersom inga av de mest använda bedövningsmetoderna är stress- och smärtfria för grisarna behövs det mer forskning om alternativa metoder för bedövning av grisar inför slakt.

Att bedöva fiskar inför slakt är ett omdiskuterat ämne. Många fiskar utsätts för plågsamma metoder som att kvävas under lång tid eller läggas på is för att självdö. Forskning visar att fiskar kan uppleva smärta och stress, och det är därför viktigt att bedövningstiden för fiskar minimeras så mycket som möjligt. Det behövs därför mer forskning för att hitta bättre och mer skonsamma metoder för avlivning och slakt inom vattenbruket.

Hundar

Att smuggla in hundar i Sverige kan vara en lukrativ affär, på djurens bekostnad. Inte sällan kommer valparna från valpfabriker där det råder miserabla förhållanden för hundarna. Det är en kriminell verksamhet utan skrupler där valpar tas för tidigt från tiken, utsätts för trånga och plågsamma transporter och ges förfälskade papper. Dessutom är många av valparna som säljs sjuka.

Misslyckas smugglingen tar ofta smugglarna en annan färdväg in i landet, om inte valparna avlivas på plats. Svensk tull upptäcker en del av de valpar som smugglas in i landet, men långt ifrån alla. Samtidigt har det allt oftare påtalats av tullpersonal att

distriktsveterinärer inte har tid att komma för att inspektera valparna för att avgöra vidare hantering samt att veterinärer på svenska djurkliniker som misstänker att hundar de behandlar är smuggelhundar inte har möjlighet att agera på grund av veterinärers tystnadsplikt, vilket försvårar en anmälan. Det finns också en stor risk att smugglade hundar kan bära på allvarliga sjukdomar, inklusive rabies, som kan spridas till andra djur och människor. Det är därför viktigt att säkerställa att hundar som förs in i Sverige är vaccinerade mot rabies och har genomgått nödvändiga hälsokontroller för att minska risken för spridning av sjukdomar.

När hundvalpar som förts in olovligt i Sverige ska säljas, ofta på marknadsplatser online, kan det vara svårt för köpare att urskilja att det rör sig om smuggelhundar. I de fall det upptäcks kan det vara svårt att identifiera vem som verkligen ligger bakom en annons och som bär ansvaret för försäljningen. Därför vill Sverigedemokraterna se att det ställs krav vid annonsering av hundar som säkerställer identiteten hos säljaren, för att man vid upptäckten av försäljning av smuggelhundar ska kunna väcka åtal.

Det förekommer även handel med hundar uppfödda i Sverige där det är oklart om uppfödaren är verksam på ett sätt som är förenligt med intentionerna i svensk djurskyddslagstiftning; även här ser vi att tydligare krav på identifiering i samband med att hundar saluförs är lämpligt för att kunna lagföra dessa individer.

Under det senaste året har det rapporterats om en rad incidenter där hundar med ett beteende som är direkt farligt för andra djur och människor har förekommit. Det är viktigt att myndigheterna får stärkta befogenheter att snabbt hantera hundar som utgör en risk för omgivningen.

Referenspriser

Kostnaderna för veterinärvård har ökat de senaste åren, och samtidigt har också möjligheten att ge kostsam avancerad vård till sällskapsdjur ökat, t.ex. avseende olika tumörsjukdomar. Det är ett djurskyddsproblem att många djurägare har svårt att klara kostnaderna för djursjukvård, vilket kan resultera i att djuren inte får nödvändig vård och därmed lider. Som djurägare kan det vara svårt att veta om priserna för djursjukvård är rimliga, framför allt i situationer när man behöver söka akutvård för sitt djur.

Referenspriser underlättar för den som söker vård för sitt djur; det gör det lättare att jämföra priser och djurägare kan känna sig trygga med att de får betala ett rimligt pris. Regeringen behöver därför genom en lämplig myndighet ta fram och tillhandahålla information om referenspriser för veterinärvård. Referenspriserna bör också synas tydligt på varje veterinärklinikis prislista.

Veterinärbrist

I dag är bristen på veterinärer ett stort problem, framför allt på landsbygden. Att det finns veterinärer att tillgå dygnet runt är en förutsättning för djurhälsan och en viktig trygghetsfaktor för både privatpersoner med husdjur och lantbrukare med djurhållning. Det är angeläget att följa om utvidgningen av antalet platser på veterinärutbildningen ger önskad effekt eller om ytterligare utökningar krävs på sikt. Att förbättra veterinärers arbetsförhållanden, till exempel avseende arbetstider och lönenivåer, för att fler veterinärer ska välja att arbeta på landsbygden och med lantbruksnäringen är också angelägna åtgärder. Då djursjukvård är en bransch som omfattar stora summor och där

behoven av ytterligare kompetens är stor för att tillgodose framför allt lantbrukets behov är det viktigt att staten får god kännedom om hur konkurrensförutsättningarna ser ut på den svenska marknaden för djursjukvård. Att då också titta på utländska veterinärers möjlighet att etablera sig i Sverige är önskvärt.

Burhöns

De värphöns som finns i svensk produktion i dag är till övervägande del frigående inomhus. Det är förbjudet att hålla höns i oinredda burar, men en del hålls i inredda burar där de har möjlighet att värpa i rede, sitta upphöjt och sandbada. Frågan om frigående höns kontra höns i inredda burar är komplex, eftersom båda systemen har för- och nackdelar. De höns som hålls i stora grupper inomhus blir lätt stressade och kan börja hacka på varandra. Frigående höns har även en högre skadefrekvens och fler sjukdomar, vilket troligen beror på den mer komplexa miljön. Höns i inredda burar är däremot mer begränsade i sin rörelsefrihet.

Internationellt arbete för en sund djurhållning

Respekten för djur som individer är skäl nog att verka för en sund djurhållning. Ohälsa och farliga, ibland till och med dödliga, sjukdomar för människan hänger ofta tätt ihop med en osund djurhållning. Att försöka minimera risken för att nya sjukdomar sprids bör ligga i allas intresse. Sverige, som många gånger ligger i framkant inom djurskyddsområdet, behöver med tydlighet visa på vikten av att lyfta dessa frågor betydligt mer i internationella sammanhang.

Det är ett faktum att Kinas roll i smittspridningen under coronapandemin inte är försumbar, men mot bakgrund av hur djurhållningen ser ut på andra platser i världen hade den lika gärna kunnat starta någon annanstans. De djurmarknader som vi ser på dessa platser präglas ofta av ett ofattbart och brutalt djurplågeri, i kombination med en usel hygien. De är källan till oerhört många virus som drabbar oss och ett så stort problem att de snarast och omedelbart och permanent måste stängas ned. Regeringen bör verka för en internationell reglering av såväl handel med vilda djur som villkor för djur i fångenskap.

Martin Kinnunen (SD)

Staffan Eklöf (SD)

Victoria Tiblom (SD)

Mattias Eriksson Falk (SD)